

pohledávky, oznámený pouhou doložkou na faktuře, nelze vůbec pokládati za dostatečný listinný průkaz ve smyslu uv. min. nař., neboť i takový listinný doklad může státnímu úřadu podati nepochybný důkaz o náležitosti postupu, takže úřad uzná takto vykázané ohlášení postupu. Učiní-li tak, neshledá-li postup pohledávky dále ani nepřípustným nebo neproveditelným a nevydá-li stranám vyrozumění v tomto smyslu, vydá-li naopak, jak se v tomto případě tvrdí, na základě takto vykázaného postupu poukaz, by bylo placeno postupníkovi, nelze seznati, proč by v takovém postupu státního úřadu nemohlo býti shledáváno uznání ohlášeného postupu pohledávky, a nelze souhlasiti s názorem prvního soudu, že tento postup jest beze všeho právního významu, poněvadž prý je porušením onoho předpisu a nemůže tedy stát zavazovati, neboť není důvodu postupovati ve výkladu a použití uvedeného nařízení s větší přísností, než dotýčný státní úřad z ohledů své služby za nutno pokládá. S tohoto hlediska je tedy příkaz zrušovacího usnesení ku projednání a zjištění okolností v něm blíže dotčených odůvodněn.

Čís. 6904.

K žádosti o výslech svědků ústního posledního porřízení (§ 586 obč. zák., § 66 nesp. říz.) jest oprávněn každý, kdo má na tom právní zájem (na př. vlastník domu jako pronajímatel bytu vzhledem k předpisu Šu 6 (1) zák. na ochranu nájemců).

(Rozh. ze dne 16. března 1927, R I 124/27.)

Pronajímatelé zůstavitelova bytu navrhli na pozůstalostním soudě, by byli vyslechnuti svědci poslední vůle. Soud první stolice návrh zamítl, jelikož podle § 66 nesp. říz. a § 586 obč. zák. přísluší toto právo jen dědicům, kteří jsou zúčastněni na pozůstalosti, nikoli však osobám, které nejsou v příbuzenském poměru k zůstaviteli a v jeho poslední vůli nebyly ustanoveny za dědice nebo odkazovníky. Rekursní soud návrhu vyhověl. Důvody: Při zkoumání této jistě zásadní otázky došel první soudce vycházeje z výkladu Šu 66 nesp. pat. a Šu 586 obč. zák. k názoru, že navrhovatelé nejsou oprávněni činiti nárok na přísežné slyšení svědků ústního posledního porřízení nejsouce ani dědici ani odkazovníky. Rekursní soud dospěl k názoru opačnému. Nelze sice přehlédnouti, že § 66 nesp. říz. zahajuje první větu slovy: »Žádá-li však některá strana atd.« To by ovšem svědčilo tomu, že musí zde býti vůbec »strana« ve smyslu řízení nesporného, jejíž pojem sice nikde není definován, jenž však již podle základních zásad tohoto řízení jest něčím rozdílným od stran ve smyslu sporného řízení, kdež pod pojmem stran rozumí se dva právní podmínky se střetujícími se zájmy (Ott: Rechtsfürsorgeverfahren S. 76), ať již se hledí na věc se stránky materiální vzhledem ku výsledku sporu neb se stránky formelní hledě k činnosti ve sporu (Hora: Čsl. civ. právo procesní, § 5 a násl., Ott: Úvod ve studium soudního řízení, str. 33 a násl. a str. 154 a násl.). V řízení sporném jest namířeno každé jednání procesní proti určitému odpůrci, v nesporn-

ném pak čelí učiněná opatření proti všem toho času třeba neznámým rušitelům toho kterého práva. Týž § 66 nesp. říz. pokračuje svou dikcí v ten rozum, že jedná o »straně«, která podle §u 586 obč. zák. žádá za přísežný výslech svědků přivzatých k ústnímu poslednímu pořízení. Z toho plyne, že právo zde zákonem upravené mohou míti ovšem strany, ale jen strany, které se dovolávají §u 586 obč. zák. Tohoto ale dovolávají se smí »každý, komu na tom záleží atd.« Pojem strany rozšířen jest tu na jistě obširnější okruh právních podmětů, t. j. na každého, komu na tom záleží. Poněvadž hlavní právní pravidlo obsaženo jest v cit. ustanovení obč. zák., jest zkoumati v tomto případě, zda lze navrhovatele vřaditi v okruh oněch, »jimž na tom záleží«. Jako samozřejmé jest tu předpokládati zájmy právní, vždyť jenom tyto jsou upraveny řádem (zákonem) o právu soukromém. Z ustanovení §u 6 zák. o ochr. náj. odst. (1) lze odvoditi snadně a bezpečně, že navrhovatelům jako pronajímatelům bytu, v jehož držení byl zemřelý Antonín N., na tom záleží, by vlastnost Marie H-ové jako dědičky ze závěti byla zjištěna. Nelze jim proto po názoru soudu rekursního právo v §u 586 obč. zák. vzíti, to tím méně, poněvadž přece snahou, by možnými právními prostředky byl pravý stav věci vyšetřen, se jen právu poslouží. A patent o nesp. řízení tuto snahu jistě zásadně podporuje. (O vlivu c. ř. s. na ustanovení §u 66 a 67 pat. o nesp. ř. a k výkladu §u 586 obč. z. sr. cit. dílo Ott: Rechtsfürsorgeverfahren str. 199—202). Rekursní soud měl tudíž za správné a spravedlivé vyhověti rekursu v plném obsahu; neníť ustanovení, jež by zabraňovalo přítomnost navrhovatelů neb jich zástupce odvolávajících se na § 586 obč. zák. při výslechu podle tohoto ustanovení (i § 66 nesp. říz.) nařízením.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Jde o výklad §u 586 obč. zák. co do slov »na žádost každého, jemuž na tom záleží« a §u 66 nesp. říz., který začíná větou: »žádá-li však některá strana podle §u 586 obč. zák.«. První soud a s ním stěžovatelka jsou toho názoru, že za přísežný výslech svědků ústního posledního pořízení mohou žádati jen dědicové (ať již testamentární či zákonní), nebo odkazovníci. Rekursní soud však jest toho názoru, že k žádosti jest oprávněn každý, kdo má na tom právní zájem, tedy také vlastník domu jako pronajímatel bytu s ohledem na předpis §u 6 (1) zák. o ochr. náj. Přisvědčiti jest soudu rekursnímu. Předpis §u 586 obč. zák. není pouhým předpisem průvodním, nýbrž hmotněprávním předpisem obřadným, na jehož zachování závisí působnost poslední vůle, jak to bylo v novém znění prvé dílčí novely jasně vyjádřeno. Teprve je-li ústní poslední pořízení potvrzeno způsobem v §u 586 obč. zák. uvedeným, jest »účinné« a má průvodní moc vůči všem na pozůstalosti účastněným osobám (§ 67 nesp. říz.). Až do té doby jest neurčito, jde-li vůbec o platné ústní poslední pořízení (§ 601 obč. zák.). To dlužno míti na mysli při rozhodování otázky, zdali určité osobě přísluší právo žádati za přísežný výslech podle §u 586 obč. zák. Podle tohoto před-

pisu jest k žádosti oprávněn »každý, komu na tom záleží«. Užívá-li na-proti tomu předpis Šu 66 nesp. říz. slov »některá strana podle Šu 586 obč. zák.«, nechce vysloviti nic jiného než co vyslovil § 586 obč. zák. a míní tím každého účastníka, který má na tom právní zájem, by bylo na jisto postaveno, zdali je tu platné ústní poslední pořízení a jakého jest obsahu. S tohoto hlediska nelze upříti navrhovatelům jako pronajímatelům bytu práva k žádosti podle Šu 586 obč. zák. Jak jest ze spisů C VII 1338/26 vidno, dali navrhovatelé jako vlastníci domu pozůstalosti po Antonínu N-ovi soudní výpověď z bytu, tvrdíce, že tu není ani jmění, ani dědiců a že tu není předpokladu Šu 6 zák. o ochr. náj. Na námitku vypovězené strany, že dědičkou po Antonínu N-ovi jest podle ústního posledního pořízení Marie H-ová, která společně se zůstavitelem bydlela a která do nájemní smlouvy podle Šu 6 (1) zák. o ochr. náj. vstoupila, byl nájemní spor přerušen podle Šu 190 c. ř. s. až do ukončení projednání pozůstalosti a do vyřízení otázky, zda jest Marie H-ová universální dědičkou. Mají tedy navrhovatelé právní zájem na tom, by přísežným výsledkem testamentárních svědků bylo zjištěno, zda tu jest platné poslední pořízení tvrzeného obsahu a jest proto rozhodnutí rekursního soudu správné.

Čís. 6905.

Při exekuci zajišťovací nelze povolití odklad exekuce podle Šu 42 a násl. ex. ř. Byly-li povoleny nebo provedeny exekuční úkony nad potřebu zajištění, může se dlužník brániti toliko prostředky §§ 376 a 377 ex. ř.

(Rozh. ze dne 16. března 1927, R I 200/27.)

Žádosti dlužníka, by byla odložena zajišťovací exekuce, až do rozhodnutí opozičního sporu, soud první stolice vyhověl, rekursní soud žádost zamítl. Důvody: Rekursní soud nemůže souhlasiti s názorem soudu prvního, neboť zajišťovací exekuce podle úřední poznámky byla již zabavením movitých věcí provedena a strany o výkonu vyrozuměny a již z povahy zajišťovací exekuce, omezené při movitých věcech toliko na jich zabavení (uschování), plyne, že nelze odkládati výkon exekuce takové, která se povoluje jen za určitých záruk Šu 370 a 371 ex. ř. (sr. také rozhodnutí nejv. soudu ze dne 30. května 1901, čís. 7624 sb. 1438 a ze dne 30. dubna 1901, čís. 6147 sb. 1396).

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Dovolacímu rekursu nelze přiznati oprávnění. S povahou zajišťovací exekuce jako exekuce nikoli k uspokojení, nýbrž jen ku zajištění věřitelovy pohledávky a s účelem této exekuce, zajistiti toliko věřitele, nelze, jak správně uvedl rekursní soud, přes povšechné znění Šu 402